

IDAR-OBERSTEIN

Alle mineralsamlere støter vel før eller siden på navnet Idar-Oberstein, særlig de som har interesse av smykkestein. Hva er så Idar-Oberstein? Idar-Oberstein ligger i Syd-Tyskland, ca. 10 mil sør for Bingen i Rhin-dalen, 13 små og store landsbyer med et samlet folketall på 40.000. De største, Idar og Oberstein har tilsammen ca. 25.000.

I årene etter krigen har I.O. hatt en rivende utvikling og en kan trygt si at det i dag er knutepunktet i europeisk edelstensindustri. Hit kommer forretningsfolk fra alle verdens kanter og til alle årstider for å kjøpe og selge. Herfra eksporteres det til hele verden og importeres likeså. Ikke bare smykker og edelstener, men også alt tenkelig av pyntegjenstander forarbeidet av stein.

Godt og vel 10.000 mennesker er i dag beskjeftiget i denne industrien. Den største bedriften har ca. 100 ansatte, resten fordeler seg på større og mindre bedrifter. Det finnes f.eks. ca. 500 edelsten- og agatsliperier, 180 diamantsliperier, 80 gravørbedrifter og ca. 130 edelstengrossister. 3/4 av all produksjon eksporteres og dette utgjør noe rundt 500 mill. norske kroner.

Historien om I.O. startet i 1454. Da fant man i fjellene rundt I.O. en agat, som de tok til å slipe. Allerede på slutten av 1700-tallet var det etablert 15 sliperier med ca. 60 ansatte. Det var vesentlig kjeder og rosenkranser som ble forarbeidet. Så kom gullsmedene med, disse laget smykker som ble omsatt på messene i Leipzig og Frankfurt. Ja, det fantes også de som dro helt til Russland for å omsette varene sine. Så i 1834 fikk man den første sendingen fra utlandet, dvs. Brasil. Med dette fikk sliperiene en ny giv og i 1860 var det registrert 56 sliperier i drift. 30 år senere gjorde dampmaskinen sitt inntog. Sliperiene som til da hadde vært drevet med vann, fikk nå et mer og mer industrialisert preg. I 1886 fikk de det første diamantsliperiet.

Stedet har mange severdigheter å vise frem. Deutsche Edelsteinmuseum, Heimatmuseum, Weierschleife m.m. Rent faglig danner det også et naturlig sentrum med bl.a. Deutsche Gemmologische Gesellschaft, et institutt for edelstensforskning, den tyske diamantbørs, skole for opplæring m.m. Det finnes også et bibliotek. Dette er rent faglig og har ca. 1100 bind ren faglitteratur.

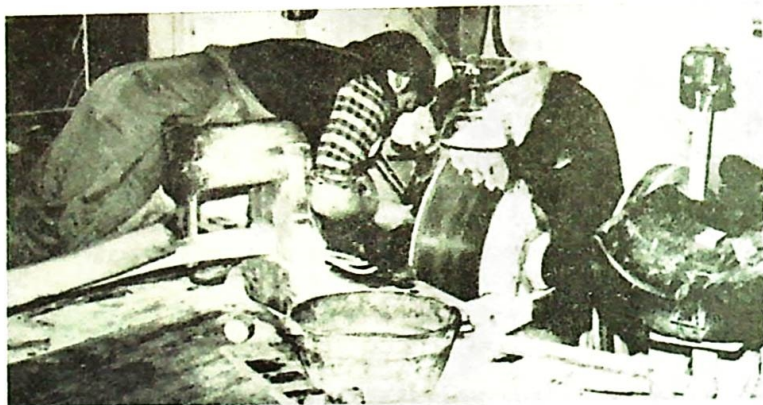
Det tyske edelstensmuseet her er en opplevelse. Øyet blir stort og vått så snart en er innenfor døra. Det blinker og skinner over alt. Her er klare tourmaliner på 15 cm lengde, ametyst, topaz, diamanter, beryll i alle variasjoner, turkis, jade, opal granat m.m. Alt i råsten og slipt.

Facetter og cabochoner, alle tenkelige slip og graveringer. Norge er også representert her med Peridot i et av glassmontrene.

Men, det finnes også et Heimatmuseum som er et besøk vel verdt. Her er foruten lokale og importerte mineraler, en samling av dyr og planter fra distriktet. De utstilte mineraler her er heller ikke småtteri. Bl.a. en bergkrystall på 650 kg, "røyktopaz" på 203 kg og en ametystdruse som er nesten så stor som et vanlig oljefat. Alt fra Brasil. Her kan en også se gamle slipemetoder og verktøy, gullsmedutstyr m.m.

Ved siden av dette må en også ta med seg inntrykkene fra det gamle sliperiet, Weierschleife. Dette er et gammelt vandrevet agatsliperi fra 1866. Det ble nedlagt i 1931 og er i dag museum og i drift for turister. Her kan en se saging og sliping. Sliperne ligger her på maven som de gjorde i gamle dager. Slipeskive er heller ikke småtteri med sine 2 meter i diameter, 50 cm tykke og veier 3 tonn. Disse skivene holdt i 7-8 år.

En vanlig norsk mineralsamler har vel ikke stort utbytte av Idar-Oberstein. Det finnes svært lite av mineraler i små stykker til rimelige priser. Alt er stort og dyrt. For de som er interessert i smykkesten, er det en opplevelse. Men, lommeboka bør være velfyllt, prisene er høye.

Agatsliper fra Weierschleife